

BISERICA și ȘCOLA.

Foiă bisericească, școlastică, literară și economică.

Iese odată în săptămână: DUMINECA.

PREȚUL ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 5 fl.—cr., pe 1/2 an 2 fl. 50 cr.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 14 fr., pe jumătate an 7 franci.

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Pentru publicațiunile de trei ori ce conțin
cam 150 cuvinte 3 fl.; până la 200 cuvinte 4 fl.;
și mai sus 5 fl v. a.

Correspondențele se se adreseze Redacțiunei

„BISERICA și ȘCOLA.“

Er banii de prenumerațiune la
TIPOGRAFIA DIECESANĂ în ARAD.

Linia noastră de conduită în administrațiunea bisericească.

Prin statutul organic și prin direcțiunea dată dela punerea în viață a legii noastre fundamentale afacerilor bisericesci, școlare și fundamentale, — biserica noastră a luat mari și grele angajamente. Ne-am angajat adecă în biserică și prin biserică a face cu totă conștiința ceea ce chemați suntem a sevêrși după spiritul evangheliei Domnului: a conduce viața și dezvoltarea poporului în spirit creștinesc pe toate terenele. Și acest angajament l'a luat biserică într'un timp, când lumea întrégă este subminată de o mulțime de curente contrarie bisericii, și când în lume în genere există multă lipsă de disciplină.

Am luptat până acum în biserică cu succes contra acestor grele scăderi ale veacului, în carele trăim. Timpul din urmă însă, și cele petrecute în timpul din urmă ne-au strêpus pre neașteptate și mult puțin fără să fim avut timpul fisic trebuincios a-ne pregăti în o situațiune din cele mai grele.

În fața acestei grele situațiuni avem însă o însemnată mângaiere în faptul că biserica Domnului destinată este de întemeiătoriul ei, ca să aibă viață vecinică. Și deci până când ne găsim, și ne sêmțim pre acest teren, nu ne este iertat, și ne este chiar cu neputință a căde cu inima.

Noi românii suntem un popor deprins din bătrâni a avé în modul nostru de gândire și acțiune un singur ideal: a-ne înspera și a face toate în conformitate cu doctrina evangheliei.

Ținem mult, ținem totul la această dumnezeiească doctrină, și voim, ca să se valideze întocma atât în cele spirituale, cât și în administrațiunea bisericească numai această dumnezeiească voință.

După statutul nostru organic parochia și obscea creștinescă a parochiei are o influință decizătoară în afacerile administrative bisericesci, școlare și fundamentale. Și deci este neaparat, ca în toate agendele, cari privesc parochia organele ei: comitetul, epitropia și sinodul parochial să lucreze conform liniei de conduită a bisericii. Această linie de conduită o aflăm chiar în ale parochiei, ca comună bisericească exprimată în un mod foarte marcat încă dela începutul veacului al doilea în epistola lui Ignatie, Episcopul Antiochiei, adresată lui Policarp din Smirna. În această epistolă Ignatie scrie lui Policarp următoarele: „Ține cu credincioșii cât mai des adunări, și îngrijește, ca în acele adunări să nu se întemple nimic fără voia ta, dar nici tu să nu faci nimic fără voia lui Dumnezeu.

În aceste memorabile cuvinte aflăm deci marcată și exprimată în un mod destul de espres, că linia de conduită în administrațiunea bisericească este voința lui Dumnezeu.

Întru această deci este o mare deosebire între administrațiune bisericească și între administrațiunea altor corporațiuni. Alte corporațiuni se administreză după vederile cele pré mult schimbăcioșe ale timpurilor. Noi în biserică suntem scutiți de astfelu de schimbări. Noi în administrațiunea bisericească ne avem linia de conduită în voința lui Dumnezeu, depusă în cele 4 evanghelii și în dezvoltarea istorică a bisericii, în carea vedem, cum biserica în decurs de veacuri nouespredece a pus în aplicare această dumnezeiească voință după timp și împrejurări pentru dezvoltarea omenimii în spirit creștinesc. Această voință a lui Dumnezeu vorbește cu neamul omenesc în principii generale; er activitatea bisericii actuale

consistă întru a afla forma și modul nimerit, în carele să-se pună în aplicare voința lui Dumnezeu pentru a poté colucra cu succes la dezvoltarea poporului în spirit creștinesc după împrejurările și trebuințele timpului de astăzi.

Repețim împrejurările ni-s'au îngreuiat mult în timpul din urmă, ér trebuințele vieții ni-s'au înmulțit. Cu greutățile trebuie se luptăm bărbătesce, ér trebuințelor datorință avem a-le satisface. Și credință și nădejde avem, că ținând noi cu totă rigórea la linia noastră de conduită rămasa din bătrâni : de a-ne inspira în modul nostru de gândire și acțiune de voința lui Dumnezeu, tóte le vom poté face și implini cu bun succes.

Purcedând din acest punct de vedere intrăm în parochiă, ca să examinăm aici întru cât se pune în aplicare acest postulat dumnezeiesc prin corporațiunile noastre din parochiă. Intrând în parochiile noastre aflăm în uulte locuri biserici și școle frumoșe, zidite din denariul poporului cu mari cheltuieli. Tóte aceste edificii culturale destul de pompóse și costisitoare după împrejurările, în cari ne găsim, ne spun cu glas mare, că atunci când ele s'au zidit de cătră poporul nostru, — acest popor faptice a fost condus și inspirat de voința lui Dumnezeu, și că tendența de a jertfi pre altariul Domnului și pre altariul culturii noastre naționale după voința lui Dumnezeu există în deplină măsură la poporul nostru. În același timp, când vedem, și constatăm această dărnicie, și acest spirit de jertfă pre altariul Domnului, — vedem pre alte locuri, că acele biserici frumoșe nu sunt în deplină măsură cercetate de credincioși, că frecvența școlară nu este destul de satisfăcătoare, că în genere nu se lucră în parochiile noastre atâta pre terenul bisericesc-cultural cât ar trebui, și cât s'ar poté să-se lucreze, ér pre ici, colo, mai rar, dar totuși se vèd urme de nențelegeri și divergințe între ómenii nostri din parochiă.

Ne întrebăm deci de cauza și isvorul acestor scăderi, ca să-le potém afla leacul, ca în locul lor să între, și să-se valideze în deplină măsură voința lui Dumnezeu.

După cele ce le-am observat și le-am potut observa noi, așa credem, ca nici una din scăderile amintite nu provine din lipsă de bună voință ; ci mai mult din împrejurarea, că lipsindu-ne în trecut în biserică viața constituțională, — nu ne-au potut în tot locul însuși practica și îndemânările trebuincioșe pentru această viață. Îndemânările și practica însă și

le câștigă omul numai lucrând, ér caracteristica bisericii Domnului, este că „vecinic lucrează.“

De aceea precum înțelegem noi lucrul, așa credem, că scăderile, ce ar fi, și s'ar fi observând prin parochii provin cu deosebire din împrejurarea, că corporațiunile din parochiă și în special comitețele parochiale se întrunesc pré rar, adecă numai cam atunci, când au să delibereze, și să resolvască agende de natură curentă, trecătoare, și pré rar dóră, când ar fi să-se tracteze de afaceri menite a lăsa urme după sine, și a schimba în spre mai bine viața și dezvoltarea poporului. Mai suntem încă dóră unii conduși de ideia greșită, că dacă d. e. comitetul și sinodul parochial a făcut preliminarul bisericii, și a examinat socotelile, și a deliberat și asupra altor agende curente, ce obvin în decursul anului, — prin această agendele acestor corporațiuni s'ar fi terminat.

După legea noastră organică nu este însă lucrul astfelu. Comitetul și sinodul parochial au o rolă și misiune mult mai mare, și anume : a studia și lucra în mod nentrerupt și cu un plan bine determinat la promovarea intereselor parochiei și ale credincioșilor ei. Interes mare de exemplu este pentru parochiă și pentru fiecare om, ca să cerceteze regulat sfânta biserică în Dumineci și în sêrbatori, și ca pruncii obligați la școlă să-o cerceteze faptice cât mai regulat. Nu în tot locul se întemplă această astfelu, și cu puțință este, că nu în tot locul comitețele noastre parochiale se vor fi ocupat de aceste scăderi, și respective de aceste două mari cestiuni culturale.

Va să dică, dacă mai avem pre ici, pre colo scăderi prin parochiile noastre, cauza, așa ni-se pare nouă, că provine din împrejurarea, că organele parochiei lucră pré puțin în ceea ce privesce așa numitele afaceri de trăinicie ; ér administrațiunea bisericească are pre acest teren un câmp de lucrare nelimitat.

Vom espune vederile noastre în această direcțiune în un artichu viitoriu.

Epistolele parochului bătrân.

VII.

Iubite nepóte ! S'a început un nou an școlastic. Și am mare bucurie de această. În bătrânețele mele, mi-se pare, că întineresc vèdând cum vin odreslele tinere ale neamului românesc la școlă, ca să învețe cuvântul lui Dumnezeu, ca după vreme să-se facă vrednici credincioși ai afintei bisericii Domnului. Când

văd pre noii cetățeni ai școlii „se înnoiesc ca ale vulturului tinerețele mele.“ Îmi aduc adecă aminte din sfintele cărți, că între apostolii Domnului cel mai bun crescătoriu a fost Ioan fiul lui Zevedeu, învățăcelul pre carele îl iubia Domnul. Dênsul a crescut pre cei mai buni Episcopi ai veacurilor dântăi, pre Ignatie Episcopul Antiochiei, pre Policarp din Smirna și pre Papia din Hieropolis.

Mă bucur totdeuna, când gaudesc la acêsta, pentru ca sfântul evangelist Ioan ne arată, că teologul este vrednic numai atunci de acest frumos și mare nume, dacă își dă silința, ca să fie un bun crescătoriu, și dacă în adevăr pôte să crească odraslele viitoriului întru frica lui Dumneșeu.

Am vorbit despre acêsta mai deunădi cu părintele Terenție; dar dênsul, preot tînêr din școlă mai nouă, m'am mirat, că nu pré era aplicat a gândi și a dice ca mine. M'am mirat de părintele Terenție, dar nu m'am supêrat. Am gândit adecă în gândul meu: așa sunt omenii tineri, ei gândesc, că câte cióră sbóră, tóte sunt pasêri bune de mâncare. Chiar pentru acêsta i-m đis, și l'am rugat să nu se supere pre mine, dacă îndrăsuesc a-i spune, că rêu fac toți aceia preoți, fiă tineri, fiă bêtrâni, cari nu țin catichisația cu pruncii școlari, pentru că catichisația bună este puterea și sufietul bisericii. Și eu unul am nădejde, că cu ajutoriul lui Dumneșeu din an în an vom înainta cu catichisația. Pentru că să veđi, iubite nepóte, în anii din urmă și mai cu seamă în anul acesta au venit multe nêcazuri asupra capului nostru. Apoi așa este o vorbă vechiă, rêmasă din bêtrâni, că dacă te arde focul, faci ce faci, și sari, ca să-l stingi, ér când suflă vânturi reci, și când vin asupra ómenilor vijelii grele, ómenii se silesc a-și face adăposturi bune, ca să fiă scutiți de vânturi și vijelii. Și eu unul din pățania mea știu, că cel mai bun adăpost pentru biserică și popor, și pentru preoți și pentru viitoriul preoțimeii este o bună catechisațiune. Din bêtrâni am învățat adecă, că dascálul cel mai bun al omului este nêcazul și greutățile, ce vin asupra omului în viață. Și când este vorba de necazuri, asupra nóstră au venit în timpul nostru destule.

Chiar pentru acêsta, iubite nepóte, noi preoții în aceste timpuri grele și în fața atâtor greutăți și nêcazuri bine să-ne luăm de seamă; și să le împlinim tóte cele ce se țin de slujba nóstră cu tótă vrednicia. Eu am auđit de multe ori pre frații preoți, dicând că dênșii sunt în nedumerire asupra întrebării, că ore când face preotul mai mari serviții, dacă

este un bun catechet, seau un bun duhovnic! Eu la acêsta întrebare numai într'un singur chip știu, să răspund, și anume, că preotul numai atunci este preot bun, dacă este și catechet și duhovnic bun.

Duhovnicul bun face în adevăr mult bine credincioșilor săi prin sfaturile și povețele sale și prin îndemnare la pocăință. Pentru ca însê duhovnicul să pótă înriuri, cum se cuvine, asupra credincioșilor, se recere ca acestia să aibă deplină credință în puterea sfintei taine a pocăinții; ér acêsta credință trebuie să-li-o însufle credincioșilor catechetul începând din timpul când acestia se găsesc în cea mai fragetă vîrstă. Până când este băiatul încă tînêr cu o bună grijă îl putem iuvêța ușor învățăturile credinții, și tot de odată li putem însufle și credința în Dumneșeu și în dumneșeirea sfintei sale biserici și astfel crescându-se bine pruncii de mici, vor fi buni credincioși, când vor cresce mari.

Și astădi avem mai mare lipsă, decât ori când a cresce pruncii întru frica lui Dumneșeu, deórece, așa mi-se pare mie, nici odată n'au fost atât de multe și de grele ispitele vieții ca tocma în vremea nóstră de acum.

După credința mea ar fi bine, ca pentru școlile nóstre tocmai pentru înaintarea învățămêntului religiunii mai este încă ceva de lipsă și anume să avem cărți mai bune de școlă, pentru că precum înțeleg eu lucrul învățămêntul religiunii este astădi pentru noi lucru de cea mai mare însemnătate.

D I V E R S E .

* *Pré Sânția Sa* părintele Episcop al Aradului I o a n M e ț i a n u a sosit Joia trecută cu trenul de dimineță dela Sibiu, unde a participat la ședințele reprezentanței fundațiunii fericitului întru amintire Emanoil Gozsdu, precum și la ședințele pré venerabilului Consistoriu metropolitan.

* *Curs practic despre cultura pomilor și a frăgarilor.* Venerabilul Consistoriu Eparchial din Arad prin cerculariul emanat sub numerul 2894 din anul curent recomandă opul intitulat: „Curs practic despre cultura pomilor și frăgarilor“ lucrat după P. Gónczy pentru învățatori și privați de I. P o p R e t e g a n u l. Opul acesta este tipărit, și se pôte procura din tipografia diecesei gr. or. române a Aradului, cu prețul de 30 cruceri. Înregistrând acêsta atragem și din partea nóstră atențiunea tuturor asupra

acestui op, care conține toate înviațiunile de lipsă pentru cultivarea pomilor, carea este un însemnat ram și isvor de câștig pentru poporul nostru.

* *Focuri mari* s'au întâmplat în Țările din urmă în mai multe comune din părțile noastre. Aceste focuri s'au escat mai cu seamă din negrije. De aceea este bine, ca mai cu seamă în comunele rurale să umble oamenii cu multă grije, și cu deosebire să îngrijescă a-se asigura în contra focului.

* *Adunarea despărțământului Banat-Comloș* al reuniunii învățătorilor, greco-orientali români din eparchia Aradului, ținută în anul acesta în Sân Nicolaul-mare, a fost bine cercetată. S'au înut mai multe disertațiuni din diferite obiecte de învățământ, cari toate au fost succese. Adunarea generală proximă a acestui despărțământ se va ține în anul vitoriu în Ecica-română.

* *Pόμε americane în Europa.* Țările trecute au sosit în London un transport cu pόμε din America. Pόμεle au ajuns în London bine conservate. Este un trist semn al timpului acesta, ca America să-ne provadă pre bani scumpi și cu pόμε, ér la noi în țără să rămână și pre mai departe negles acest ram de câștig. Și cât ar fi de bine, dacă școlele și poporul nostru ar dá mai multă importanță pomăritului.

* *Înștiințare.* La școlele medii rom. gr. or. din Brașov (gimnasiu, școla reală inferioară și școla comercială) anul școlastic 1894/5 se va începe cu 1 Septemvre st. v. 1894.

Esamenele de emendare și cele supletorii se vor ține în 31 August st. v., ér esamenele de primire pentru clasa I-a gimnasială și pentru clasa I-a reală se vor face în Țările de înscriere.

Înscrierea școlarii pentru anul școl. 1894/95 va urma în 1—3 Septemvre st. v., a nume: în 1 Septemvre se vor înscrie școlarii din orașul Brașov, în Ția următoare cei din comitatul Brașovului, ér în Ția a treia școlarii din alte comitate. Înscrierea se face pe lângă condițiunile următoare:

1. Pentru a fi primit în clasa I-a gimnasială sau reală școlarii trebuie să fi implinit etatea de 9 ani, și să presente: testimoniu despre 4 clase primare absolvate cu succes, atestat de botez și certificatul ultim de vaccinare, prin care să documenteze, că este altoit odată sau a două-ora. Cei-ce nu vor produce testimoniu de clasa a 4-a primară, se vor supune la examen, în care vor avè să dovedescă, că posed cunoștințele recerute. Ceialalți vor fi examinați numai din limba română și din aritmetică. De la acest examen sunt dispensați școlarii repetenți pre cum și aceia, cari în anul precedent au absolvat clasa a 4-a la școla capitală rom. gr. or. de aici.

2. Școlarii, cari vor să fie primiți în clasa I-a comercială, trebuie să fi absolvat cu succes patru

clase gimnasiale sau reale, sau civile. La cas că nu ar putè produce testimoniu recerut, vor avè să dovedescă prin examen cunoștințele recerute.

3. Școlarii, cari vin de la alte institute, pentru a fi înmatriculați, au să presinte testimoniu de clasa absolvată în anul școlastic 1893/4 testimoniu de botez și cei-ce n'au implinit 14 ani, certificat de revaccinare. Școlarii, cari au absolvat anul școlastic precedent la școlele noastre, nu trebuie să producă aceste documente.

4. Didactrul, (tacsă școlară) se plătește la înmatriculare sau întreg, sau cel puțin jumătate, și anume:

Pentru școlarii români de confesiunea gr. or. sau gr. cat. din gimnasiul inferior și din școla reală inferioară 7 fl. pe an, ér pentru cei din gimnasiul superior și din școla comercială 11 fl. pe an. Pe lângă acesta școlarii din clasele inferioare plătesc ca tacsă de bibliotecă 30 cr., ér cei din clasele superioare 50 cr. Școlarii de altă confesiune au să plătescă didactru de 4-ori mai mare. Cei-ce se înmatriculează de prima-ora la aceste școle plătesc odată pentru totdeauna 2 fl. ca tacsă de primire.

4. De didactru se pot dispensă numai acei școlari, cari vor cere acesta în scris, dovedind, că ei sau părinții lor sunt cu totul lipsiți de mijloce materiale, și că au absolvat anul precedent cu calculul general cel puțin bine și cu purtare morală bună. Cererile pentru dispensare împreună cu atestatele necesare se vor înaintă subscrisei direcțiunii până în 15 Septemvre st. v. Pentru semestrul prim nu se dispensează de didactru acei școlari, cari vin pentru prima-ora la aceste școle, de asemenea nu se dispensează nici un școlar de tacsă de bibliotecă

Brașov, în 17 August st. v. 1894.

Direcțiunea școalelor medii rom. gr. or.

* „Victoria“ institut de credit și economii, societate pe acții. Sediul: Arad, casa proprie, strada principală Nr. 2. (vis-à-vis de casa orașului) — întemeiat la 1887. — Capital de acții: fl. 300.000; Fond de rezervă: fl. 70.000. — Primește depuneri spre fructificare, după cari solvește 5% interese fără privire la terminul de abdicere. Darea de venit după interese încă o solvește institutul separat. După starea cassei, depuneri până la fl. 1000 să restituiesc îndată la presentarea libelului fără abdicere. Depuneri se pot face și redica și prin postă și se efectuesc momentan după sosirea comandai. — Direcțiunea institutului.

Concurs.

Pentru deplinirea stațiunii învățătorești dela școla gr. or. din comuna O-Homorog, de nou se escric concurs cu termin de alegere pe 25 Septemvre (7 Octomvre) a. c.

Emolumintele: a) În bani numărar 350 fl.; b) Ve-

nitele cantorali 40 fl.; c) Cortel în natură cu grădină de legume.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII. din 1873, adresate comitetului parochial din O-Homorog se se tramita subscrisului în Oradea-mare, până inclusive în 22 Septemvire v. Avend recurenții în vre-o Dumineca ori serbătore a se presenta în biserica din loc, spre a-și areta desteritatea în cantare și tipicul bisericesc. Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Se escrie concurs pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătorești gr. or. din **Zabaltiu**, cu terminul de alegere de **30 de zile** dela prima publicare.

Emolumintele anuale sunt: 1) Salariul 300 fl.; 2) Pentru 32 m. lemne 38 fl. 40 cr.; 3) Diurne pentru conferințe 10 fl.; 4) Paușal de scris 5 fl.; 5) Cuartir liber cu grădină. 6) 4 lanțe de pământ parte arătoriu, parte fenațiu.

Reflectantii au se dovedescă cualificațiunea prescrișă și se se presinte în vre-o Duminecă ori serbătore spre a-și areta în sft. biserica de acolo desteritatea în cant și tipic. Recursele adresate comitetului parochial sunt a se trimite Reverendisimului D. Voicu Hamsea protopresviter și inspector tractual în (Lippa Temes-megy) Lipova.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VOICU HAMSEA, m. p. protop. și inspector de școle.

—□—

Pentru indeplinirea postului de paroch, la parochia gr. or. de clasa III. din **Fadimac**, se escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de **2/14 Octomvire a. c.**

Emolumintele sunt: Una sesiune de 30 jugere parte arătoriu, parte fenate; intravilan parochial; dela 180 numeri de case câte $\frac{1}{4}$ meți de cucuruz în bombe și stola usuată aici.

Recursele cuviincios ajustate să se trâmite părintelului protopop tractual George Creciunescu în Belincz, p. u. Kiszetó; având recurenții în vre-o Duminecă ori serbătore a se presenta în biserica locală, spre a-și areta desteritatea în cântări ori cuvântări bisericesci.

Din incredințarea comitetului parochial:

G. Creciunescu, m. p.
protopop.

—□—

Nr. 937/42 Pl. 1894.

Consistoriul subsemnat, pe basa hotărârii comitetului protopresviteral concerninte de datul 18/30 Iuliu a. c. pentru deplinirea postului de protopresviter în protopopiatul **Tincei**, devenit în vacanță, amésurat Regulamentului congresual escrie concurs cu terminul de **30 de zile** e o m p u t a t e d e l a p r i m a z i u a c e u r m e z a d u p a p u b l i c a r e a a c e s t u i c o n c u r s i n f o i a o f i c i o s a d i e c e s a n a „Biserica și Școla.“

Emolumintele împreunate cu acest post sunt următoarele:

1. Beneficiul parochiei vacante din Cefa, decretată în mod provisoriu de parochiă protopresviterală, — care beneficiu se urcă cam la 800 fl.

2. Birul protopopes, dela parochiile de prima clasă câte un cubul de grâu, érá dela celelalte de clasă mai inferiără câte jumătate de cubul séu prețul aceluia, tot laolaltă 150 fl.

3. Tacsele dela dispensațiile de cununie, care după starea actuală se compută cam la: 300 fl.

4. Competințele anuale dela comunele bisericesci cu câte 5 fl, dela una pentru visitațiunile canonice: 150 fl;

— care emoluminte tóte împreună dau o sumă totală cam de: 1400 fl.

Din aceste emoluminte alegéndul protopresviter, conform §-lui 8. din Regulament, până la finea anului curente va avé a da jumătate véduvei rămase după reposatul protopop.

Aspiranții la acest post de protopresviter sunt avisați a-și presenta recursele instruate cu tóte documintele necesarii la subsemnatul Consistoriu în terminul susespus:

Recursele sunt a-se instrui cu documintele despre cualificațiunea normată prin §. 53, din statutul organic și prin concludul congresual de sub Nr. 111 din 1888, și anume:

a) Testimoniu de cualificațiune preoțescă pentru parochiile de prima clasă.

b) Testimoniu de maturitate obținut după absolvirea claselor gimnasiale ori reale.

c) Atestat officios despre acea, că recurintele au împlinit cel puțin cinci (5) ani în serviciu bisericesc séu școlar cu succes deplin multămitoriu și că prin zel și diligență sau distins în rezultatul activității sale pe terenul bisericesc ori școlar.

Dat din ședința plenară a Consistoriului gr. or. român din Oradea-mare, ținută la 9/21 August 1894.

Iosif Goldiș, m. p.

archimandrit vicarin episcopesc.

—□—

Sé escrie concurs pentru stațiunea învățătorească gr. or. rom. din comuna **Repsig**, cu care este înbinată dotațiunea stabilită în protocolul, care sa luat în puterea ordinațiunei ministeriali Nr. 29.751/1893 și sunt următoarele:

1) Salariu în bani, solvinđi în rate trei lunare 300 fl.; 2) Cuartir liber cu grădină de legumi; 3) Lemne pentru învățatoriu 6 stângini; pentru încăldirea școlei 4 stângeni în natură; 4) Pentru conferință 10 fl.; 5) Pentru curatorat 8 fl.; 6) Pentru scripturisticiă 6 fl.; 7) Dela tóte înmormentările mari 50 cr.; ér dela cele mici, unde va fi poftit 20 cr.

Doritorii de a ocupa acésta stațiune au a-și trimite recursele ajustate conform prescrișelor legii părintelului protopop Ioan Cornea, în Boroș-Ineu până la 4/16 Septemvire, ér alegerea va fi în 8/20 Septemvire a. c. până când recurenții au a se presenta în s-ta biserică din loc, pentru a-și areta desteritatea în tipic și cântări, înțelegéndu-sé de sine, că alegéndul învățatoriu, va porta și cantoratul.

Vor avea preferință cei ce pricep notele și vor fi în stare a înființa cor vocal.

Pot recurge și cei absoluți numai de preparandiă, fără testimoniul de cualificațiune, dacă sunt capace a înființa cor vocal.

Sé notéză, că alegéndul învățatoriu, numai după doi ani de probă sé va recoménda Ven. Consistoriu spre aprobare, dacă va dovedi purtare morală bună și sporiu satisfăcătoriu în școlă.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu mine: IOAN CORNEA, m. p. inspector școlar și protopop.

—□—

Sé escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătore la școlă confesională gr. ort. română din comuna **Agris**, protopresviteratul Șiriei cu termin de alegere pe **14/26 Octomvire a. c.**

Emolumintele sunt: 1) În bani 350 fl. v. a. 2) În competență de cuartir și până când comuna va fi în stare al da în natură 50 fl. v. a. 3) În competență de lemne 40 fl. v. a. 4) În diurne la conferință 10 fl. v. a.

De scripturistică, lemnele trebuincioase pentru încălzirea salei de învățământ și curatorat se va îngriji comuna bisericească.

Dela reflectante se cere, ca recursul lor instruat conform prescrișelor legii adresat comitetului parohiei să-l subșternă părintelui protopop Georgiu Popoviciu, în Șiria (Világos) ér până în ziua alegerii în vre-o Duminecă ori sêrbătore să-se presinte în fața locului.

Din ședința comitetului parohiei ținut la 30 Iulie st. v. 1894.

Avram Popovici, m. p.
preside.

Corneliu Creț, m. p.
notariu.

În conșelegere cu: GEORGIU POPOVICIU, protopresviter și inșpector.

Sê escrie concurs pentru îndeplinirea definitivă a următorelor posturi învățătorești din inșpectoratul **Beiușului**, — comitatul Bihor, — anume:

1. S. Săldobaj, emolumintele: cvartir corespunșătoriu cu grădină și bani 300 fl. v. a. solviți în rate trilunare, termenul de alegere 8/20 Septemvire.

2. Meziad, cu următorele emoluminte: bani gata 123 fl. 8 cubule bucate, 8 stângeni lemne 64 fl., — trei sute fuiore 30 fl., din grădină și pământ 18 fl., venitul cantoral 25 fl., de tot 300 fl., ziua alegerii 10/22 Sept.

3. Hidișelnand, emolumintele 80 fl., 12 cubule bucate, două mēșuri fasole, 5 stângeni lemne, venitele cantorale ziua alegerii 11/23 Septemvire.

4. Topa-Superiőră, emolumintele bani gata 100 fl., bucate 14 cubule 70 fl., două mēșuri de pāsulă 3 fl., 8 orgii de lemne 48 fl., pentru fēn și paie 20 fl., din grădina școlēi un venit de 40 fl., beneficile cantorale 20 fl., de tot: 301 fl., alegeraa se va ținea în 11/23 Septemvire.

5. Corbeșci, emoluminte: bani gata 110 fl., bucate 12 cubule 80 fl., șese stângeni lemne 36 fl., intravilanul școlēi 40 fl., pământul învățătoreșc 30 fl., două mēșuri pāsulă 3 fl., venitele cantorale 24 fl., de tot: 303 fl., ziua alegerii 11/23 Septemvire.

Doritorii de a ocupa una din acestea stațiuni până în ziua premērgătore alegerii au a-și trimitē recursele ajustate conform Stat. Org. subșcrișului inșpector școlar în Robogány — și până la ziua alegerii a sē presenta în vre-o Duminecă la biserică — spre a se arēta poporului. Rabagani, 9/21. August 1894.

Pentru comitetele parohiale:

Elia Moga, m. p.
protopresviterul Beiușului.

Conform ordinațiunei Ven. Consistoriu Nr. 3341 a. c. sē escrie concurs pentru deplinirea postului învățătoreșc dela școlă română ortodoxă din comuna **Valea-mare**, în inșpectoratul Iosășel, protopresviteratul Hălmagiu cu termen de alegere pe 8/20 Septemvire a. c.

Emolumintele afară de locuință și grădină, sunt: 1) În bani gata 150 fl.; 2) Pentru bucate 65 fl.; 3) Lemne pentru învățătoriu 25 fl.; 4) Pentru conferință 8 fl.; 5) Scripturistică 5 fl.; 6) Curatorat 5 fl.; 7) Dela înmormēntari mici 20 cr., dela cele mari 50 cr. v. a.

Recursele ajustate conform Statutului apoi art. de lege 38 din 1868. art. XVIII din 1879, ale trimitē subșcrișului, per Al-Csill în Diecs.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu: GEORGIU LUPȘIA, m. p. preot. inșpector cerc. școl.

Pentru parochia de clasa III. din **Hodiș**, în protopresviteratul Butenilor, prin acēsta sē escrie concurs ce sē va încheia după 30 de zile dela întâia publicare în fōia oficială „Biserica și Școlă.” În acest restimp-recurenții și-vor subșterne recursele pe calea P. On. oficiu protopresviteral și se por presenta vre-odată în biserică din loc spre a se face cunoscuți cu poporul aleșătoriu.

Venitele parohiei sent: 1) Una sesiune pământ arătoriu și fēnaș; 2) Stolele usuare; 3) Birul dela 130 căși, cari tōte laolaltă fac suma de 540 fl.

Hodiș, la 15 August 1894.

Comitetul parochial.

În conșelegere cu mine: CONSTANTIN GURBANU, m. p. protopresviter.

Sē escrie pentru ocuparea postului învățătoreșc dela școlă confesională gr. or. rom din **Duud**, inșpectoratul Șiria cu termen de alegere pe 9/21 Octomvire a. c.

Emolumintele sunt: Pe lângă locuință și grădină de legumi, 1) în bani 300 fl. v. a.; 2) 12 orgii lemne în preț de 60 fl. v. a. din care are a se încălzi și școlă, 3) Pentru conferință și scripturistică 5 fl. v. a. 4) Dela înmormēntări unde va fi poștit cu liturgiă 1 fl.; ér fără liturgiă 50 cr.

Reflectanții sunt avisași recursele instruate în virtutea prescrișelor legii, adresate comitetului parochial aleșterne părintelui protopop Georgiu Popoviciu, în Șiria (Világos), ér în vre-o Duminecă sau sêrbătore a se presenta în st. biserică pentru a-și arēta desteritatea în cant și tipic căci alesul fără alta remunerațiune e obligat a conduce și strana.

Duud, la 20 Iulie 1894.

Teodosie Motorca, m. p.
preside al com. par.

În conșelegere cu: GEORGIU POPOVICIU, m. p. protopop și inșpector.

Sē escrie concurs pentru ocuparea postului de învățătore la școlă confesională gr. or. română din **Curtacher**, cu termen de alegere pre 2/14 Octomvire a. c.

Emolumintele sunt: 1) 260 fl. v. a. 2) Două jughere de pământ parte arătoriu parte fēnaș în preț de 25 fl. v. a. 3) Pentru conferință 8 fl. v. a. 4) Pentru scripturistică 5 fl. v. a. 5) Trei orgii de lemne pe sēma învățătorei, 6) cvartir cu grădină de legumi.

Dela reflectante se pretinde ca recursul instruat conform prescrișelor legale și adresate comitetului parochial din Curtacheri, sē-se trāmită P. On. Domn protopresviter și inșpector școlar Georgiu Popoviciu, în Șiria (Világos). Dela reflectante se poșteșce a și conduce și strana și a-se presenta în st. biserică în care-va ziua de Duminecă ori sêrbătore pentru a-și arēta desteritatea în cant. Alēsa învățătore numai după un an de probă pōte fi întărită.

Curtacher, la 20 Iulie v. 1894.

Iosif Ursu, m. p. *Moisă Mregea, m. p.*
președinte. notariu.

În conșelegere cu: GEORGIU POPOVICIU, m. p. protopresviter și inșpector.

Sē escrie concurs pentru următorele stațiuni învățătoreșci din inșpectoratul Butenilor:

1) Berinderi, cu salariu în bani — 60 fl. în grâu 4 sînice, cucuruz 4 sînice, lemne 5 stângeni, pământ

8 jugere — la olaltă 161 fl. — Alegerea va fi la 19 Septembrie st. v.

2) Căcărău, — în bani 170 fl. grâu 5 șinice, cucuruz 5 șinice, lemne 4 stângeni — la olaltă 240 fl. — Alegerea va fi la 20 Septembrie st. v.

3) Monésa, — în bani 159, lemne 3 stângeni, pământ 2 jugere, stole cantorale 13 fl. — la olaltă 200 fl. — Alegerea va fi la 24 Septembrie st. v.

4) Musteșci, — în bani 71 fl. grâu 8 șinice, cucuruz 4 șinice, lemne 4 stângeni, pământ 17 jugere, în stole cantorale 18 fl. — laolaltă 300 fl. — Alegerea va fi la 20 Septembrie st. v.

5) Négra, în bani 100 fl. 6 șinice grâu, 6 șinice cucuruz, 4 stângeni de lemne, 12 jugere pământ arătoriu și 20 fl. stóle. La olaltă 207 fl. — Alegerea va fi la 24 Septembrie st. v.

6) Păiușeni, — bani 100 fl. 6 șinice grâu, 6 șinice cucuruz, 10 stângeni lemne, 4 jugere pământ, 20 fl. stóle cantorale. — La olaltă 286 fl. Alegerea va fi la 18 Septembrie st. v.

7) Prăjești, bani 110 fl. 4 șinice grâu, 4 șinice cucuruz, 8 stângeni lemne, 9 jugere pământ, stole cantorale 14 fl. La olaltă 253 fl. — Alegerea va fi la 24 Septembrie st. v.

8) Revetiș, — în bani 120 fl. 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 8 stângeni lemne, pământ 12 jugere. — Laolaltă: 305 fl. — Alegerea la 19 Septembrie st. v.

9) Nădălbesci, în bani 80 fl. 3 șinice grâu, 3 șinice cucuruz, 4 stângeni de lemne, 5 fl. stole cantorale. La olaltă 138 fl. — Alegerea va fi la 26 Septembrie st. v.

10) Susani, în bani 80 fl. 3 șinice grâu, 3 șinice cucuruz, 4 stângeni lemne, 5 fl. stole cantorale. — La olaltă 138 fl. — Alegerea va fi la 26 Septembrie st. v.

11) Văsoia, în bani 100 fl. 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 5 stângeni lemne, 16 jugere pământ, stole cantorale 18 fl. — La olaltă 304 fl. — Alegerea va fi la 18 Septembrie st. v.

12) Voivodeni, în bani 150 fl. 5 șinice grâu, 5 șinice cucuruz, 5 stângeni lemne. — La olaltă 230 fl. — Alegerea va fi la 2 Octombrie st. v.

Afară de aceste venite la fiă-cneea stațiune cuartir liber, grădina de legumi, spese pentru conferințe și plată pentru curățitul școlei.

Pentru comitetele parohiale:

Constantin Gurbanu, m. p.
protopresviter, inspector cerc.
de școle.

—□—

Devenind prin decedarea parochului Demetriu Popoviciu, vacantă una din cele trei parochii gr. or. din Otlaca, protopresviteratul Chișineului, să scrie concurs pentru acesta parochie de clasa primă cu termin de alegere pe 18/30 Septembrie a. c.

Emolumintele împreunate cu acesta parochie sunt: 1) Una sesiune comasată de cl. I. constatătoare din 44 de jugere pământ arătoriu și pășunea competentă. 2) Birul preoțesc dela 130 de căși și 3) Stolele usuate;

Recurenții au să producă 8 clase gimnasiale sau reale, examen de maturitate și calificare teologică de clasa primă.

Recursele ajustate conform recerințelor mai sus amintite și adresate comitetului parochial din Otlaca, sunt de a să trimită M. Onoratalui Dn. administrator protopresviteral, — Iosif Beșanu, — în Giula (Gyula) — cottul Békés — până la terminul mai sus amintit.

Dela recurenții să mai recere, ca să se presinte naintea poporului în sfta biserică pentru a dovedi desteritatea în cele rituale.

Din ședința comitetului parochial din Otlaca, ținută la 7/19 August 1894.

Dr. Lazar Popoviciu, m. p.   *Ioan Franco, m. p.*
notar com. par.   preș. com. parochial.

În conțelegere cu: IOSIF BEȘAN, m. p. adm. protopresv.

—□—

Pentru stațiunea învățătorească dela școla I. gr. or. rom. din Șimoscheș, să scrie concurs cu ziua de alegere 4. Sept. st. v.

Emolumintele sunt:

1) În bani 300 fl.; 2) Pentru conferință 10 fl.; 3) Scripturistica 5 fl.; 4) Pământ estravilan 4 jug. cu competența de pașc; 5) Lemne 8 stângeni; 6) Locuință și jumătate intravilan, locuința sub un edificiu cu celalalt învățătoriu. — Pentru curatorat să îngrijește comuna.

Dela recurenții se recere testimoniu pedagogic, testimoniu de calificare din limba română și magiară, să conducă cor vocal, să producă atestat de conduită, să poftesce dela recurenții că să se presinte în vre-o Duminecă ori sərbătore la s-ta biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cant și tipic.

Recursele astfel instruate, adresate comitetului parochial să-se trimită subscrisului protopop și inspector școlar Ioan Cornea, în Boroșineu (Boros-jenő) ottul Arad, până la 2 Septembrie st. v.

Șimoscheș, la 12 August 1894.

Comitetul parochial.

Cu scirea mea: IOAN CORNEA, m. p. inspector școl.

—□—

Conform ordinațiunei Veneratului Consistoriu de datul 9/21 August a. c. Nr. 912/150, Șc. 1894, să scrie concurs pentru deplinirea stațiunei învățătorești dela școla gr. or. din comuna Roit, — inspectoratul Tincei — cu termin de alegere pe 14/26 Septembrie a. c.

Emolumintele sunt: 1) În bani număr 145 fl; 2) 15 cubule grâu de pâne 115 fl. 35 cr; 3) 6 Orgi de lemne și adusul acelora 84 fl. 60 cr; 4) 2 orgii de pae, și adusul acelora 8 fl; 5) Folosirea a 1025° pământ al cărui venit curat catastral face 2 fl 83 cr; 6) Stolele cantorale, anume: dela înmormântare mare 1 fl, dela înmormântare mică și cununie câte 50 cr., computeate anualminte 30 fl., de tot 385 fl. 78 cr.

Să observă că pentru dotațiunea de sus alegândul învățătoriu are să împlinescă și afacerile cantorale.

Recursele ajustate conform prescrișelor Stat. Org. și Ș-lui 6 art. XVIII din 1873, adresate comitetului parochial din Roit, să se trimită subscrisului în Oradea-mare, până inclusive 12/24. Septembrie, având recurenții, în vre-o Duminecă ori sərbătore a se presenta în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopop și inspector școlar.

—□—

Conform ordinațiunei Veneratului Consistoriu de datul, 9/21 August a. c. Nr. 1038/129, Șc. 1894, să scrie concurs pentru deplinirea stațiunei învățătorești dela școla gr. or. din comuna Cheresig, — inspectoratul Orăzii-mari — cu termin de alegere pe 18/30 Septembrie a. c.

Emolumintele sunt: 1) În bani număr 24 fl; 2) 12 cubule grâu de pâne 92 fl. 28 cr; 3) 6 cubule cucuruz 32 fl. 76 cr.; 4) 3 orgii de lemne și adusul acelora 30 fl.; 5) 2 Stângeni de pae 10 fl; 6) Măcinatul alor 12 cubule bucate 4 fl.; 7) 95 porțiuni fân 20 fl.; 8) 14 holde catastrale, și 132° pământ de clasa primă, a cărui venit curat catastral este 87 fl. 07 cr.; 9) Venitele cantorale anume: dela înmormântări mari 1 fl. înmormântări mici și cununie câte 40 cr, computeate anualminte 20 fl. de tot 320 fl. 11 cr.

Să observă că pentru dotațiunea de sus alegândul învățătoriu are se împlinescă și afacerile cantoral.

Recursele ajustate conform prescrierilor Stat. Org. și §-lui 6 art. XVIII. din 1873, adresate comitetului parochial din Cheresig, să se trimită subscrisului în Oradea-mare până inclusive 16/28 Septemvre, având recurenții, în vre-o Duminecă ori sârbătore a se presenta în biserica din loc, spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipicul bisericesc.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: TOMA PACALA, m. p. protopresv. și inspector școlar.

—□—

Pentru deplinirea definitivă a stațiunii învățătoresci dela școla confesională rom. gr. or din comuna **Fenerișiu**, comitatul Bihor protopresbiteratul Beiușului, să escrie concurs cu termin de alegere pe ziua de **31 August** a. c. pe lângă următoarele emoluminte:

1) În bani gata cari să repartiază pe locuitorii comunei bisericești 140 fl.; 2) pământ arătoriu de 3 cubule a cărui venit aduce 40 fl.; 3) 24 metri de lemne din care se va încălzi și școla 28 fl.; 4) 110 porții de fân 11 fl.; 5) 2 vici de fasole 3 fl.; 6) 12 cubule de cucuruz à 4 fl. 27 cr.: 51 fl.; 7) 100 porții de pae 7 fl.; 8) venitul cantoral: 20 fl. cari toate laolaltă dau suma de 300 fl. afară de locuință și grădină.

Doritorii de a ocupa această stațiune au a-și trimite recursurile lor instruate conform statutului organic, conform §-lui 131, din art. de lege XXVIII. din 1868. și conform art. de lege 18 din 1879, P. On. D. Protopop în Rabagani, și sunt îndatorați a se presenta până la alegere în cutare Duminecă ori sârbătore în Sfta Biserica spre a-și arăta desteritatea în tipic și cântări.

Fenerișiu 10/22 August 1894.

Pentru comitet:

Corneliu Foltuțu, m. p. *Teodor Ispas, m. p.*
par. preșied. comit. not. comit.

În conțelegere cu ELIA MOGA, m. p. prot. în Rabagani.

—□—

Pentru stațiunea învățătorescă din **Chișcoiu** cu filialele **Măgura** și **Valea-négra** de sus, tractul protopopesc al Vașcoului, să escrie concurs cu termin de alegere pe **29 August** v. c.

Emolumintele sunt: a) În bani gata 100 fl.; b) 10 cub. de bucate per 5 fl.: 50 fl.; c) 10 stângeni de lemne pe 8 fl.: 80 fl.; d) 250 porții de fân per 24 cr.: 60 fl.; e) 250 fuióre per 20 cr.: 25 fl.; de tot: 315 fl. v. a.

Recursele ajustate conform Stat. Org. să se trimită până la terminul indicat la subscrisul.

Beiuș, 4/16. August 1894.

Comitetul parochial.

În conțelegere cu: VASILIU PAP, m. p. prot. Vașcoului insp. de școle.

—□—

Conform ordinului Veneratului Consistoriu aradan dto 23 Iuliu, a. c. Nro 3666. 1894. să escrie concurs pentru deplinirea posturilor învățătoresci din: 1. Baia, 2. Bătuța, 3. Groși, 4. Lupești, 5. Pârnești, 6. Slatina și 7. Troaș, — cu cari sunt începate emolumintele statorite de către Comitetele parochiale ale respectivelor comune bisericești în următoarele:

1) În **Baia** e statorit un salariu învățătoresc în bani gata: 300 fl., cortel și o jumătate sesiune de pământ pe deal, ce stă sub segregare.

2) În **Bătuța** e statorit venitul învățătoresc în bani, naturalie și pământ la 316 fl. și cortel.

3) În **Groși** e statorit un salariu în bani gata: 300 florini. cortel și pământ învățătoresc ce stă sub segregare

4) În **Lupești** e statorit venitul învățătoresc în bani, naturalie și pământ la 360 fl. și cortel.

5) În **Pârnești** e statorit venitul învățătoresc în bani, naturalie și pământ la 304. fl. și cortel.

6) În **Slatina** e statorit venitul învățătoresc în bani, naturalie și pământ la 301 fl. și cortel

7) În **Troaș** e statorit venitul învățătoresc în bani, naturalie și pământ la 308 fl. și cortel.

Reflectanții la vre-unul din acestea posturi, pot fi preparanđ absoluți, ceia ce o vor documenta cu testimoniul preparandial în origine ori în copă; învățătorii evalificați vor ajusta petițiunile lor cu documintele prescise în legea de învățământ. — Recurenții vor trimite petițiunile lor la subscrisul protopop în Maria-Radna, până în termin de 30 zile dela prima publicare.

Maria-Radna, în 10 August 1894.

Vasile Beleş m. p.

protopop

—□—

Pentru îndeplinirea stațiunilor învățătoresci de mai jos din inspectoratul Hălmagiului, să escrie concurs, cu termin de alegere 30 de zile dela prima publicare.

1) **Tomesti**, salariu anual: 290 fl. cuartir liber și grădină.

2) **Ciungani**, salariu anual: 280 fl., cuartir liber și grădină;

3) **Prăvăleni**, salariu anual: 216 fl. cuartir liber și grădină.

4) **Lazuri**, salariu anual: 308 fl. cuartir liber și grădină.

5) **Sîrbi**, salariu anual: 268 fl. cuartir liber și grădină.

Doritorii de a ocupa vre-una din acestea stațiuni sunt avisați: recursurile provădute cu toate documintele prescise, și adresate respectivului comitet parochial, ale trimite inspectorului școlar Ioan Groza, în Hălmagiu până la 11/23 Septemvre a. c. Comitetele parochiale.

În conțelegere cu mine: IOAN GROZA, m. p. inspector școlar.

LICITAȚIUNE MINUENDĂ.

Pentru legarea cu fer și repararea bisericeii gr. or. române din **Cuveșdia**, diecesa Aradului, protopresbiteratul Lipovei ce se va ținea în **29 August (10 Sept.) a. c.**

1. Prețul de esclamare 734 fl. v. a.

2. Licitanții vor depune vađiu de 10% din preț.

3. Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de întreprindere se pot vedé la oficiul parochial subscris.

4. Contractul legând va fi deobligatoriu pentru întreprindătoriu îndată după legare, érá pentru comuna bisericească numai după aprobarea din partea Venerabilului Consistoriu diecesan.

Cuveșdia, din ședința comitetului parochial, ținută la 7. August 1894.

Ioan Suciu, m. p.

capelan, din încred.: preș.
com. par.

Georgiu Tomi, m. p.

notarul com. par.